

El procés de Nuremberg – Carles Sentís

El procés de Nuremberg ha estat el més important de la història. No solament per la magnitud dels acusats, sinó perquè per primera vegada es van dictar condemnes per genocidi i crims contra la humanitat. Günter Grass va escriure que aquest procés havia servit perquè Alemanya exorcitzés el nazisme. Ara que les sentències de Nuremberg són de domini públic, la lectura de les cròniques de l'únic corresponsal català que hi va assistir ens ajuda a reviuir la història en present, a recordar el procés del procés. Justament el que fa vives aquestes cròniques són els rumors, les informacions secundàries que no han resistit el pas del temps, els detalls aleshores importants i ara oblidats, les simpaties i antipaties que despertaven els processats, la seva expressió i estat d'ànim: la manera com Goering mirava les taquígrafes, les novel·les policiaques que llegia Rudolf Hess, el menyspreu amb què s'envoltava el doctor Schacht. Per aprofundir en les descripcions, Carles Sentís fins i tot informa de les creences religioses dels processats i de la seva relació amb el quocient d'intel·ligència. De Von Ribbentrop recorda que, quan li van comunicar la sentència de mort, va exclamar: «I quan tindrè temps d'escriure les meves memòries?» La seva esposa, quinze dies abans que els aliats entressin a Berlín, encara havia encarregat uns quants vestits de nit.

Després dels suïcidis de Hitler, Himmler i Goebbels, l'estrella del procés va ser Hermann Goering. Duia un uniforme especial, disenyat per ell mateix, i era el més respectat pels militars aliats. No s'estava de manifestar bon humor durant el judici, excepte quan els americans van projectar per sorpresa imatges obtingudes en camps de concentració. A partir de llavors, molts dels acusats es van adonar que serien executats. Goering, però, ja havia avisat que a ell no el penjarien: es va suïcidar amb una càpsula de cianur.

Al *Viatge en Transmiserià*, Sentís reportava un viatge complet en autobús de Múrcia a Barcelona. A *El procés de Nuremberg*, en canvi, les cròniques cobreixen tan sols l'etapa inicial del judici: després Sentís va viatjar a Nova York per informar de les primeres reunions de treball de l'ONU. Les cròniques pròpiament dites s'inicien amb una visita a l'Alemanya derrotada i al camp de concentració de Dachau. A Dachau, Sentís s'hi mou entre la caritat i la repugnància: una setmana després de l'entrada dels americans, els presoners encara no havien sortit dels camps a causa de les epidèmies.

El que diferencia el cronista del gasetiller és la capacitat de transcendir els fets i d'arriscar-se a formular interpretacions pròpies. Carles Sentís interpreta, per exemple, quan considera les diferents actituds -és a dir, els diferents interessos- d'americans, anglesos, francesos i russos durant el procés, i també quan atribueix tots els èxits militars alemanys a Hitler, i la majoria dels fracassos a Von Ribbentrop. En altres

ocasions actua, segons les seves pròpies paraules, com a esponja: «Dejo simplemente que todo me nutra y me llene. Después, sobre el papel, me “exprimo” simplemente».

Carles Sentís, representant de l'escola impressionista del periodisme, va saber convertir les tones de documentació que es produïen a Nuremberg en cròniques llegidores: no hi ha res més avorrit que la informació en estat brut. Les xifres, estadístiques i percentatges amb què ens bombardeja la premsa d'avui dia es deuen més a la dinàmica empresarial que a la incapacitat d'anàlisi dels professionals. Encara ara, cinquanta anys després, els articles que continua publicant Carles Sentís proporcionen plaer i informació alhora. Per això, malgrat les discrepàncies ideològiques que hi puguem sentir, continuen sent de lectura recomanable.